

U odnosu na liberalizam i njegovu novu formu neoliberalizam koji se tako uspješno, u fukciji razvijenih zemalja, uklapa u globalizaciju, merkantilizam je doktrina koja prednost daje nacionalnoj ekonomiji i može se nazvati: ekonomija nacionalizma.

Merkantilizam je nastao kao uvertira u liberalizam. Njega su iznjedrili praktičarai koji su se bavili trgovinom/proizvodnjom i koji su tražili od vladara da ih zaštiti. Tako je princip: što je dobro za pojedinca dobro je i za zemlju u cjelini vrlo brzo pretočen u zahtjev da je bogatstvo jedinke određeno količinom raspoloživog plemenitog metala. Ova teorija nije nikada «umrla». Javljala se je u raznim oblicima kada je vladar želio dinamizirati razvoj svoje zemlje. Merkantiliste imamo u svim zemljama iako svi nisu poznati. Imamo ih i danas. Autor ovih redaka spada u «sljedbenike» merkantilista. Forme u kojim se merkantilizam jeavlja su protekcionizam i intervencioizam. Keynes također vodi brigu o nacionalnoj ekonomiji i poznati su njegovi sukobi sa Churchillom vezani uz aprecijaciju i fiksiranje tečaja funte sterlinga.

Dobru sintezu merkantilističkih načela dao je Philipp Wilhelm von Hornick, austrijski prvnik koji je 1684. godine objavio merkantilistički manifest u devet točaka. To su ujedno i pravila po kojim se mora voditi ekonomska politika neke zemlje:

1. iskoristiti svaki pedalj zemljina tla za poljodjelstvo, rudarstvo ili prerađivačku djelatnost;
2. sve sirovine što ih se nalazi u zemlji upotrijebiti u domaćoj prerađivačkoj djelatnosti, jer gotova dobra imaju veću vrijednost nego sirovine;
3. poticati nastajanje brojnog radnog stanovništva;
4. zabraniti svaki izvoz zlata i srebra, a sav domaći novac držati u cirkulaciji;
5. destimulirati, koliko je god moguće, svaki uvoz inozemnih dobara;
6. gdje se bez određenih uvoznih dobara ne može, njih dobavljati iz prve ruke i to u zamjenu za druga domaća dobra, a ne zlato i srebro;
7. ograničiti uvoz, koliko je god moguće, na one sirovine koje se mogu preraditi kod kuće;
8. stalno tražiti prilike da se višak zemljinih prerađevina, u mjeri u kojoj je to nužno, proda inozemcima za srebro i zlato;
9. ne dopustiti nikakav uvoz onih dobara čija je ponuda kod kkuće dostatna i primjerena.

Usporede li se navedena pravila sa dosadašnjom ekonomskom politikom u Hrvatskoj lako će se uočiti među njima dramatične razlike. Upravo ignoriranje ograničenja stvorilo je krivu sliku o stanju hrvatskog gospodarstva. Tako «katastrofičari» (koji su zapravo dobro informirani) predviđaju crne dane što se još ne događa jer mogućnosti inozemnog zaduživanja još postoje, s jedne strane, i, s druge strane, preostalo je još ponešto obiteljskog srebra za prodaju.

Na kraju sugeriram gospodinu Sanaderu da raspravi sa svojim stručnjacima što bi značilo za Hrvatsku da se provodi merkantilistička politika.